PERTEV BORATAV
Cautere 5
4.9.1964
Aziz Kardeşim Tayyip;
Paris'ten ayrılmadan, Elbistan'dan gönderdiğin kartı aldım. Dinlenmek üzere geldiğim bu küçük dağ kasabasında İstanbul adresini bir kart göndererek uzun süren sükûtumun günahını kısmen olsun affettirmek istedim. Herhalde şimdi Elbistan'dan dönmüşsündür.
Benim son iki ayım hakikaten çok yorucu geçti. Bilhassa yaz aylarında herkesin Paris'ten ayrıldığı bir sırada, ders yılının yorgunluğuna ilaveten, durmadan çalışmış, bilhassa sinemaniki ve tatsız bir iş üzerinde insanın sinirlerini bir hayli bozuyor. Bildiğin gibi, Fundamenta'nın ikinci provalarıyla indeksi üzerindeyim şimdi. İndeksi, buraya hareket etmeden bitireceğimi umuyordum, ama mümkün olmadı. 150 sayfalık bir kısım kaldı. (kitabın hepsi şöyle böyle, 1555 sayfayı bulacak, Romen rakamlarıyla numaralanacak olan giriş ve sair kısımlarıyla indeksin girişi hâriç, şimdi sayfa bağlanması bitmiş olan kısımlar 895 sayfa tutuyor). İndeksin bu kalan kısmını da Paris'e dönüşümde, Eylül sonuna kadar bitireceğimi umuyorum.
Burada çok güzel bir on beş gün geçirmiş olacağım. Bugün geleli 2 gün oluyor. Bu dağlık bölge için istisnai olan, günlük güneşlik bir hava vardı bugüne kadar. Bu sabah gök gürültüleriyle, yağmur başladı. Kasabayı çevreleyen dağ kütleleri dumanlarla büründü. Bu havanın da kendisine göre bir hoş tarafı var. Güzel, güneşli günlerde bol bol civarı gezdik. Oldukça yüksek dağlara tırmandık; ben de Denizlere katılıp onlardan geri kalmamış olmakla, hâlâ genç kaldığımı görerek bayağı sevindim. 25 yıl var ki böyle bir dönem yapmamıştım, iyi bir imtihan oldu benim için.
Tayyipciğim, cevabını bugüne kadar geciktirdiğim son mektubunda, benim Edebiyat Fakültesi'nde konferansımı Profesör olarak -Yılın bir iki aylık bir devresi için- vazifelendirilecek suretiyle çalışmalarınıza katılmamı sağlamak maksadıyla yapılan teşebbüsün menfi neticelenmiş olmasından duyduğun üzüntüleri belirtmişsin. Bu duygularından dolayı sana şükranlarımı bir kere daha bildirmek isterim. Mektubunda, bana da serzeniş var; seni haberdar etmemiş almamdan dolayı… Böyle bir teşebbüse niyetli olduklarından, ta ders yılı başlarından evvel Paris'ten geçerken Macit Gökberk beni haberdar etmiş ve fikrimi sormuştu. Buradaki işimi terk etmeden İstanbul'da, ders yılının kısa bir devresinde çalışmayı memnunlukla kabul edeceğimi kendisine anlatmış ve "Konferanslar" mevzuunda mutabık kalmıştık. Böyle bir projeden vaktiyle seninle, Fahir İz'le ve daha birçok arkadaşlarla da konuştuğumu hatırlıyorum. Ama teklifin ne zaman yapılacağı ve sair teferruat üzerinde benim de bir bilgim yoktu. Orada bu projeye taraftar arkadaşların birbirleriyle temas edip gereğince hareket edeceklerini tahmin ediyordum. Ayrıca, anlayacağını tahmin ettiğim hislerle, bu meselede şahsen herhangi bir şekilde "inisiyatifi" almak, tehalük göstermek de istemiyorum.
Benim aralarına katılmamı isteyen arkadaşların emeklerinin boşa gitmiş olmasından, senin gibi (belki başkaları da vardır, iyi niyetlerine rağmen türlü sebeplerle teklifi desteklememiş olan) dilediklerince bu teşebbüste müessir olamamış olanları üzdüğümden dolayı mahcup ve müteessirim.
Hayrünnisa, sanıyorum ki Eylül sonlarında İstanbul'dan hareket edecek. Şu anda İzmir'de… Konya ve İzmir çevrelerinde benim için iyi malzeme derledi, İstanbul'da bu seferki eğlenişinde muhakkak sizlerle görüşecektir. Ondan evvel Korkut Paris'e gelmiş olacak. Ben yarından sonra buradan ayrılıp Moissae'e (Bazen'lerle bir lahza selamlaşmak için) uğrayacağım. Orada bir gün kalıp, Paris'e hareket edeceğim. Eylülün 8'inde Paris'te olacağım. Korkut da o günlerde gelmiş olur sanıyorum. Bilmem yazmış mıydım; Rockefeller bursuyla bir veya iki sene için Kembriç'e gidiyor. Onu, karısın ve torunumu görmek saadetine kavuşmuş olacağım.

İnşallah eneye memlekete varmak, şöyle uzunca bir sıla yapmak nasip olacaktır. Bu sene çok arzu ettim. Hayrünnisa ile birlikte gitmeyi, ama Fundamenta işleri beni bırakmadı.
Hayrünnisa köylerde gördüğü misafirperverlikten, hüsnü kabulden, anlayıştan öyle heyecanla bahsediyor ki, seneye birkaç aylık bir Anadolu gezisi benim için de fırsat oluyor. Hayrünnisa ne için geldiğini anlatıp, masalların ve efsanelerin değerlerini belirtince, ona bu işte yardım eden kadın erkek birçok kimselerin, bir dahaki yaza beni köylerine davet ettiklerini söylüyor. Bu davete kavuşmamak olmayacak.
Umarım ki rahatsızlığın ameliyatla kolayca bertaraf olacaktır. Daha genciz çok şükür, böyle ufak şeylerden yılmamak lazım. Daha yaşlılar bile (mesela General de Quelle) bu ameliyattan sonra dipdiri oluyorlar. Bir an evvel bertaraf etmek hayırlıdır. Yakında iyilik haberlerini alacağımı ümit ederek hasretle gözlerinden öperim aziz kardeşim. Leman Hanım'a hürmet ve selamlar. Çocukların da gözlerinden öperim.
Madam de Laro çok selam ediyor.
Pertev Boratav